

زلزله‌زدگان هرات، در سرمای زمستان به حال خود رها شده‌اند

آذر

نزدیک به سه‌ونیم ماه (۱۵ میزان ۱۴۰۱ خورشیدی)، از اولین زلزله‌ی ۶.۳ ریشتری ولایت هرات می‌گذرد. چند زمین لرزه و پس‌لرزه‌های که در اثر آن تعداد زیاد از زنان، مردان و کودکان در صدها روستای ولسوالی‌های زنده‌جان، انجیل، رباط‌سنگی، غوریان زیر آوار شدند. به اساس گزارش‌های متعدد سازمان‌های داخلی و خارجی، شمار آسیب‌دیدگان، بیش از ۲۷۵۰۰۰ نفر گفته شده که از این میان ۲۴۴۵ نفر جان باخته و ۲۵۰۰ نفر دیگر زخمی شدند. بیشتر این قربانیان، کودکان و زنان بودند. گفته می‌شود بیش از ۲۱۰۰۰ خانه، ویران شده و تعداد از مکاتب و مراکز صحتی نیز در این منطقه به شدت آسیب دیده‌اند. فاجعه، فقط به تلفات جانی، محدود نمانده، بلکه مردم این مناطق به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و روانی نیز آسیب‌های فراوان دیده‌اند. براساس آخرین گزارش‌ها، صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل (یونیسف) ۹۶ هزار کودک، بازمانده از این زلزله در شرایط بسیار دشوار بسر می‌برند.

امارت طالبان اما، برای زلزله زده‌گان، فقط پول ناچیزی ۱۰۰ میلیون افغانی را اختصاص داده بودند. همچنان، کمک سازمان‌های بین‌المللی و کشورها در مقایسه با ابعاد فاجعه، فوق‌العاده ناچیز بوده است، و همین حد از کمک‌ها، نیز در اثر فساد موسسات و افراد طالبان، حیف و میل شدند. در این اواخر، کمک‌ها به شدت کاهش یافته و مردم در دل سرمای زمستان به «امان خدا رها شده‌اند». با آن که مسوولین طالبان در هرات، وعده داده بودند که تا اول ماه زمستان برای آسیب‌دیدگان، مسکن می‌سازند، اما تا هنوز که سه ماه از آن زمان می‌گذرد، تعداد زیادی مردم همچنان، در زیر خیمه‌ها، بدون سوخت، آب آشامیدنی و بسی مشکلات دیگر از جمله شیوع امراض گوناگون، دست‌وپنجه نرم می‌کنند. در این میان، شماری از هنرمندان و رسانه‌ها در کمپاین «هرات داغدار است، اما تنها نیست»، اخیراً اقدام به ساختن اطاقک‌های کرده که اصلاً، قابل استفاده نیستند. اکنون این آسیب‌دیدگان است و هوای سرد زمستان و حکایت فقر و بی‌پناهی‌شان.

چند قبل، شبکه «طلوع نیوز» گزارش تکان‌دهنده‌ی از وضعیت خانواده‌های زلزله‌زدگان هرات که در خیمه‌ها زندگی می‌کنند، نشر کردند. مردم از ناکارآمدی و ناکافی بودن، این ساخت و سازها می‌گفتند. در این گزارش زن میان سال از وضعیت فلاکت‌بار خانواده و فرزندان می‌گوید: «زندگی ما از فکر کردن گذشته است. شیر دادن این بچه حتی برایم مشکل است. از یک طرف خانه چکه می‌کند و از طرف دیگر باران و باد ... همیشه آرزوی مرگ می‌کنیم.»

مردی آن طرف‌تر، بالای خرابه‌های خانه‌اش با چهره افسرده ایستاده است. او که مسوولیت ۸ نفر را به عهده دارد، می‌گوید: «نه توانایی کرایه دادن داریم و نه سرپناه داریم. بچه خودم بستر است، زیر خیمه ناجور شده به خدا قسم که پول تداوی بچه‌ام ندارم. کسی نیست که به داد ما برسه؛ یک سرپناهی یا کمکی بکند که از این مصیبت نجات بیابیم.»

بسیاری از این خانواده‌ها که اکنون در زیر خیمه‌ها و مکان سرپاز زندگی می‌کنند، تقریباً هرکدامشان یک یا چندتن از اعضای خانواده‌شان را از دست داده‌اند. بسیاری از این خانواده‌ها در نبود وسایل ابتدایی، نتوانستند عزیزان شان از زیر آوار زنده بیرون کنند. اما حالا غم‌های عزیزان و سردی زمستان و درد بی‌نواهی یکجا آن‌ها را می‌سوزانند. قصه زلزله زدگان هرات، حکایت «دوزخیان روی زمین اند» که نه دست‌شان به آسمان و نه پایشان به زمین بنداند.

امارت طالبان اما، فقط به فکر تطبیق شریعت و حفظ نظام تئوکراتیک‌شان هستند. نه تنها هیچ فکر به حال مردم به خاک سیاه نشسته هرات و مردم افغانستان ندارند بلکه تا جای که دست شان می‌رسند از قَبَل کمک‌های مردمی و سازمانهای خیریه برای خودشان سهم برمی‌دارند.

در دو نیم سال حاکمیت طالبان، بر رنج، فقر، گرسنگی و آواره‌گی مردم افغانستان افزوده شده و علاوه بر آن، فضای خفقان و استبدادی ناشی از سلطه طالبان بسیار از جوانان را به ادامه زندگی در کشور ناامید کرده‌اند. از این رو بسیاری از جوانان به فکر فرار از کشور هستند. خشک سالی، سیلاب و زلزله همیشه از مردم افغانستان قربانی گرفته است، اما اکنون مردم افغانستان زیر سلطه ارتجاع سیاه طالبان وضعیت به مراتب بدتر از گذشته دارند.